

شورای هماهنگی تشکل‌های مهندسی، صنفی، حرفه‌ای کشور

به نام خدا

تاریخ: ۱۳۹۴/۰۳/۰۵

شماره: ۴۴۹۰ - الف

پیوست: ۳ صفحه (Attach)

گنجینه در دسترس
۹۴/۳/۱۶

- سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران
- انجمن مهندسان مشاور معمار و شهرساز
- جامعه مهندسان مشاور ایران
- سندیکای شرکتهای تأسیساتی و صنعتی ایران
- انجمن شرکتهای مهندسی و پیمانکاری نفت، گاز و پتروشیمی
- انجمن مدیران فنی و اجرایی
- انجمن شرکتهای مهندسی و ساخت
- انجمن صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی ایران
- انجمن شرکتهای صنعت آب و فاضلاب
- کانون سراسری پیمانکاران عمرانی ایران
- کانون طراحی مهندسی و طراحی مونتاز ایران
- انجمن شرکتهای بازرسی فنی و آزمایشهای غیرمخرب ایران
- انجمن انبوه‌سازان مسکن
- انجمن شرکتهای راه‌سازی ایران
- سندیکای صنعت برق ایران
- انجمن تولیدکنندگان و فناوران صنعتی ساختمان
- انجمن شرکتهای اتوماسیون صنعتی
- انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران

- سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران
- سندیکای شرکتهای تأسیساتی و صنعتی ایران
- انجمن مهندسان مشاور معمار و شهرساز
- جامعه مهندسان مشاور معمار و شهرساز
- سندیکای شرکتهای تأسیساتی و صنعتی ایران
- انجمن مهندسان مشاور معمار و شهرساز
- انجمن مدیران فنی و اجرایی
- انجمن شرکتهای مهندسی و ساخت
- انجمن صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی ایران
- انجمن شرکتهای صنعت آب و فاضلاب
- کانون سراسری پیمانکاران عمرانی ایران
- کانون طراحی مهندسی و طراحی مونتاز ایران
- انجمن شرکتهای بازرسی فنی و آزمایشهای غیرمخرب ایران
- انجمن انبوه‌سازان مسکن
- انجمن شرکتهای راه‌سازی ایران
- سندیکای صنعت برق ایران
- انجمن تولیدکنندگان و فناوران صنعتی ساختمان
- انجمن شرکتهای اتوماسیون صنعتی
- انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران

ارائه نظرات در خصوص مقاله "گرداب تشخیص صلاحیت"

درود بر شما

با احترام، براساس مصوبه جلسه هیات اجرایی ۹۴/۲/۵ به پیوست مقاله "گرداب تشخیص صلاحیت" به قلم آقای مهندس قاسم ملکی رئیس هیات مدیره مهندسين مشاور سراوند و از اعضای انجمن مهندسان مشاور معمار و شهرساز که خلاصه مقاله مذکور در روزنامه شرق مورخ ۹۴/۲/۲۹ هم به چاپ رسیده است جهت مطالعه و اظهار نظر ارسال می‌گردد. خواهشمند است نظرات خود را در خصوص مقاله فوق حداکثر تا تاریخ ۹۴/۳/۱۸ به دبیرخانه شورا منعکس فرمایید.

حسن سعادت‌مند
دبیر هیات اجرایی

انجمن صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی ایران
تاریخ: ۹۴/۳/۱۶
شماره: ۲۹۶

دبیرخانه: تهران، میدان هفتم تیر، خیابان خردمند جنوبی، شماره ۴۷، طبقه پنجم، واحد ۱۶ - تلفن: ۸۸۳۴۵۴۳۹، ۸۸۳۴۵۴۳۷، ۸۸۳۴۵۴۳۸، فاکس: ۸۸۳۴۵۴۳۸
 دبیر: حسن سعادت‌مند
 رئیس: احمد خرم
 تلفن: ۹-۸۸۵۱۳۱۴۷
 تلفن: ۹-۸۸۲۰۸۲۰۷
 فکس: ۹-۸۸۷۳۶۲۵۶
 فکس: ۴۴۴۷۶۸۷

گرداب تشخیص صلاحیت

دومین ضربه مهلک دولت دهم بر خدمات مشاوره

قاسم ملکی

پژوهشگر دکترای برنامه‌ریزی فضایی

مهندسين مشاور کشور در سال‌های اخیر اعتراض‌ها و ناراضی‌های بسیاری در اجرای ناصحیح آئین‌نامه تشخیص صلاحیت مشاوران داشته‌اند که در چندین نوبت به اطلاع مقامات مسئول رسیده است. صرف‌نظر از سختگیری‌های بی‌سابقه در زمینه اثبات تجربه کار که از اوائل دولت دهم به ارائه مفاصا حساب بیمه برای هر پروژه انجام‌شده منوط گردیده بود، تعیین ضرایب تعدیل حق‌الزحمه کارهای انجام شده بدون توجه به تورم واقعی، و نیز دشواری‌های ارتباطی که منجر به برقراری نظامی یک‌سویه و غیرپاسخگو شده است، اکنون بزرگترین مشکل و مانع مهندسان مشاور در بلاتکلیفی برای کسب رتبه تشخیص صلاحیت از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تفسیر سلیقه‌ای و ناصحیح از آئین‌نامه سال ۱۳۸۳ هیات محترم وزیران است. در اثر اعمال این تفسیر سلیقه‌ای، مشاورانی که با حضور برجسته‌ترین شخصیت‌های علمی و حرفه‌ای کشور بیش از ۲۵ سال با رتبه‌های یک و دو در تخصص‌های گوناگون به کشور خدمت نموده‌اند و در سال ۱۳۸۶ نیز براساس آئین‌نامه جدید تشخیص صلاحیت شده‌اند به دلیل نرسیدن حدنصاب مبلغ ریالی حق‌الزحمه دریافتی آنها برای کسب رتبه ۲ مطابق ادعای مدیران دفتر نظام اجرایی طرحها در معاونت نظارت راهبردی، اکنون باید هم‌طراز با مهندسانی که به تازگی قصد تشکیل مهندسين مشاور دارند، تقاضای احراز صلاحیت در رتبه ۳ را که پائین‌ترین رتبه است نمایند! آری، این است نتیجه عملی و البته باورنکردنی آئین‌نامه تشخیص صلاحیت به‌زعم مدیران دفتر نظام اجرایی طرحها در سنوات گذشته که هنوز ملاک عمل محاسبه امتیاز تجربه کاری به‌عنوان مهمترین عامل در تشخیص صلاحیت مشاوران است. باورش البته دشوار است، ولی متأسفانه واقعیت دارد، و صدای اعتراض مشاوران تاکنون به جایی نرسیده که به ناچار توسط این قلم به طرح موضوع در فضای عمومی پرداخته می‌شود.

لازم به توضیح است که بند پ از ماده ۱۱ آئین‌نامه تشخیص صلاحیت مشاوران نحوه محاسبه امتیاز تجربه کاری در هر تخصص را تعیین نموده است. پُر واضح است که این محاسبه به تفکیک پروژه است و "جمع کل حق‌الزحمه دریافتی" عبارت از حاصل جمع حق‌الزحمه‌های دریافتی هر سال در آن پروژه است که با ضرایب معین تعدیل می‌یابند و سپس به‌طریق مقرر در آئین‌نامه امتیاز آن پروژه محاسبه می‌گردد و در انتها با حاصل جمع امتیاز پروژه‌های معرفی‌شده

در هر تخصص امتیاز کل تجربه کاری مشاور در آن تخصص تعیین می‌شود. هر راهی جز این خلاف آئین‌نامه است و بدون شک مورد نظر هیات محترم وزیران نبوده است. شاهد های آن نیز در آئین‌نامه موجود بسیار است، از جمله جدول "امتیازات متعلقه به مبلغ حق‌الزحمه برای تجربه کاری" که مقیاس درجه‌بندی آن برای پروژه و نه جمع کل پروژه‌های یک شرکت است، زیرا کدام شرکتی وجود دارد که با جمع کل حق‌الزحمه دریافتی تعدیل شده ۱۰۰ میلیون و ۵۰۰ میلیون ریال که برای یک پروژه خدمات مشاوره نیز ارقام بسیار پائینی هستند، بخواهد تقاضای احراز صلاحیت نماید؟ اگر چنین باشد که آقایان به‌طور غیررسمی ادعا می‌کنند، تمام کرانه‌های بالایی این جدول هجو و فاقد کاربرد می‌گردند که عمل هجو از قانون‌گذار و آئین‌نامه‌نویس بسیار بسیار بعید می‌نماید. در آئین‌نامه قبلی تشخیص صلاحیت مورخ ۱۳۶۹/۷/۱ نیز روش محاسبه پروژه‌ای حاکم است و مهندسان مشاور سال‌ها براساس آن و با احتساب امتیاز تجربه کاری هر پروژه تشخیص صلاحیت شده‌اند. در آن آئین‌نامه نیز که طی ۱۵ سال اجراء به سنت سازمان برنامه تبدیل شده بود امتیاز تجربه کاری به‌درستی به‌صورت "مجموع امتیازاتی که طبق جدول به مجموع مبالغ حق‌الزحمه دریافتی در گرایش یا رشته مورد تقاضا تعلق می‌گیرد" تعریف شده است. حال چه اتفاقی در کشور رخ داده که هیات وزیران بخواهد در سال ۱۳۸۳ رویکردی به‌کلی متفاوت و مغایر با رویه گذشته اتخاذ کند که در نتیجه آن مهندسان مشاور باسابقه کشور که در گذشته دارای رتبه‌های ۱ و ۲ بوده و در تخصص خود سال‌ها جان‌کنده‌اند و پروژه‌های متعددی را تهیه کرده و به سرانجام رسانده‌اند پس از گذشت بیش از ربع قرن فعالیت حرفه‌ای بخواهند عطای رتبه تشخیص صلاحیت را به لقاییش ببخشند و یا با تحمل تحقیر، همپای تازه‌واردان به حرفه مشاوره، تقاضای رتبه ۳ نمایند؟ این مشاوران چه پاسخی برای فرزندان خود و نسل بعدی که می‌خواهند این راه دشوار را طی نمایند خواهند داشت؟

بررسی موضوع نشان می‌دهد که مدیران وقت دفتر نظام اجرایی طرحها در برداشتی مغایر با روح و نص بند پ از ماده ۱۱ آئین‌نامه تشخیص صلاحیت ارقام حق‌الزحمه تعدیل‌شده‌ای را برای کسب امتیاز تجربه کاری محاسبه و به‌صورت غیررسمی و بدون هرگونه نام و نشان در جدولی به واحد تشخیص صلاحیت جامعه مهندسان مشاور ایران اعلام نموده‌اند که حاصل آن نیز به‌صورت شفاهی به مهندسان مشاور متقاضی تشخیص صلاحیت اعلام می‌شود. اگر این ارقام صحیح هستند چرا به‌صورت رسمی و طی یک نامه کتبی از طرف دفتر مربوط اعلام نشده‌اند و چرا در دستورالعمل وحدت رویه سال ۱۳۹۲ که به‌درستی به تعیین همه جزئیات پرداخته به این موضوع بسیار بسیار مهم که بیش از ۸۰ درصد مشکلات مشاوران در تشخیص صلاحیت است، هیچ‌گونه اشاره‌ای نشده است؟ اساساً جداول شماره (۱) آئین‌نامه تشخیص صلاحیت که به تعیین حداقل شرایط لازم برای تشخیص صلاحیت پرداخته معیاری بنام "جمع کل حق‌الزحمه دریافتی" برای تعیین نهایی امتیاز تجربه کاری ندارد که با شاخص‌های جدول کذایی سنجیده شود، بلکه معیار نهایی آن امتیاز تجربه کاری است که از حاصل جمع امتیاز تجربه کاری در پروژه‌های انجام‌شده در یک تخصص براساس "جمع کل حق‌الزحمه دریافتی" آن پروژه به دست می‌آید. وقتی آئین‌نامه به صراحت معیار امتیاز تجربه کاری را ملاک تشخیص قرار داده و نحوه محاسبه و شاخص‌های آن را نیز تعیین نموده است، به چه دلیل به مشاوران نعل‌وارونه زده می‌شود و معیار نهایی دیگری ملاک عمل قرار گرفته که در نتیجه آن مشاورانی که سال‌ها دارای رتبه‌های ۱ و ۲ در تخصص خود بوده‌اند پس از انجام آن همه کار با چندرغاز حق‌الزحمه دریافتی، تازه همپای مشاوران فاقد تجربه کاری تقاضای رتبه ۳ نمایند؟ تردیدی نیست که سیستم موجود معیوب و خلاف آئین‌نامه مصوب هیات وزیران است. قصد و نیت هیات محترم وزیران نیز هرگز این نبوده است که مشاوران تشخیص صلاحیت شده قبلی را فاقد صلاحیت نمایند، زیرا نه این قصد اعلام شده و نه کشور در سال ۱۳۸۳ از نظر توسعه در آستانه‌ای بوده است که بخواهد چنین تغییر

فاحشی را در تعیین صلاحیت مشاوران مهندسی خود تجربه نماید. اما، اگر بپذیریم که سیاست هم‌تراز نمودن مشاوران قدیمی با مشاورانی که به تازگی تشکیل شده‌اند و هیچ‌گونه سابقه کاری ندارند آگاهانه برخلاف آئین‌نامه هیات وزیران اتخاذ شده است - که به باور این قلم چنین است - آن وقت پرسش این است که چه کسی از این تحقیر مشاوران باسابقه و سپردن میدان توسعه کشور به تازه‌واردان، که به‌مانند موسسات مالی و شرکت‌های هولدینگ قارچ‌گونه در سال‌های اخیر رشد کرده‌اند، سود می‌برد؟

مهندسان مشاور ایران در دهه گذشته که کشور در معرض اتخاذ انواع سیاست‌های نادرست، تحریم‌های گسترده و کاهش شدید یا قطع کامل بودجه‌های عمرانی دولت بوده و فضای مناسبی نیز برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در توسعه کشور فراهم نبوده است، متحمل لطمه‌ها و خسارت‌های جبران‌ناپذیری شده‌اند که بسیاری از آنها را در معرض نابودی کامل قرار داده است. انتظار این است که در چنین شرایط صعبی بیش از این در فعالیت مهندسان مشاور که بازوی فنی و سربازان بی‌سلاح توسعه کشورند اختلال ایجاد نشود و تشخیص صلاحیت را اصولاً به اهلس که بهترین حافظان اعتبار خود هستند بسپارند.

به‌طوری‌که پیداست، مجدداً همان داستان قدیمی "امپراتور امروز نخت است" تکرار شده که شرح آن در متن کامل مقاله مندرج در روزنامه شرق مورخ ۵ خرداد سال ۹۳ به همین قلم باعنوان "آفت مناقصه: ضربه دولت دهم بر خدمات مشاوره" آمده است. در آنجا بانگ برآورده شد که دو آئین‌نامه خرید خدمات مشاوره هیات وزیران دولت‌های نهم و دهم خلاف قانون مصوب مجلس بوده‌اند و دومی هنوز در حال اجراست. ظاهراً نگارنده مجدداً نقش آن کودک را ایفاء کرده که بدون توجه به قواعد بازی و بدون توجه به تبعات آن فریاد می‌زند آئین‌نامه تشخیص صلاحیت هیات وزیران در حداقل ۷ سال اخیر به نادرستی و برخلاف روح آن اجراء می‌شود، که حاصل آن فلاکت مضاعف مهندسان مشاور کشور در این وانفسای تحریم و رکود اقتصادی است. این که قصد و نیت چه بوده بر ما به‌درستی معلوم نیست، اما ارسال برخی پیامک‌ها که پیشنهاد خرید مهندسان مشاور قدیمی را مرتباً تکرار می‌کنند و از قضا خسته هم نمی‌شوند، نشانگر آن است که احتمالاً در شهر خبری هست و سازوکاری وجود دارد که بر همه این موانع غلبه می‌کند.

اکنون، فقط یک پرسش مانده و آن این که اگر این سی سال تجربه کاری ما در سخت‌ترین شرایط کشور این‌قدر بی‌ارزش است که نمی‌تواند یک رتبه ۲ را برای مشاورانی که از حداقل بیست سال پیش دارای رتبه ۱ بوده‌اند اخذ کند و آنها مجبور می‌شوند همچون تازه‌کاران تقاضای رتبه ۳ نمایند، آن وقت چرا این حضرات این‌قدر به خود زحمت می‌دهند و منابع بادآورده را صرف خرید مهندسان مشاور قدیمی می‌کنند؟ آیا همین‌ها نیستند که مانع اجرای صحیح آئین‌نامه هیات وزیران شده و کرکس‌هایی با دو بال کژیده مناقصه و تشخیص صلاحیت را در فضای مهندسی کشور به پرواز درآورده‌اند تا برسر مهندسی این مملکت بیاورند آنچه را که بر دیگر فعالیت‌های مولد داخلی رفته است؟ از دولت امید البته، تدبیری جز جلوگیری از نابودی کامل توان مهندسی کشور و اعتلای آن در جهت آرمان‌های استقلال‌طلبانه و عدالت‌خواهانه انقلاب بهمن انتظار نمی‌رود.